АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Цэнхэр сумын ИТХ-ын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: АРА-2024/153/-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.open.audit.mn Архангай аймаг 2023 он	Дарга,Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмааы Утас:7033-3141 Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар Утас: 7033-2860 Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn **Аудитор А.Пүрэвцэцэг** Утас: 7033-3019 Цахим хаяг: Purevtsetsega@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

______________ № ______________

танай ______________-ны №______________-т

ЦЭНХЭР СУМЫН ИТХ-ЫН НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА Т.БАТЦЭЦЭГ ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Цэнхэр сумын ИТХ-ын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Архангай аймгийн Цэнхэр сумын ИТХ-ын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

1. Цэнхэр сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын албан хаагчдад түлээ нүүрсний урамшууллыг цалингийн сангаас олгосон байна.
2. Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын нарийн бичгийн даргын тушаалаар хурлын даргад үр дүнгийн урамшуулал олгосон байна.

Дээрх зөрчлүүд нь Төсвийн тухай хууль болон Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалыг зөрчсөн бөгөөд аудитын тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Онцлох асуудал

Тайлангийн жилд Цэнхэр сумын 100 жилийн ой тохиосон.

Аудитын гол асуудал

Монгол улсын Засгийн газрын 2022 оны 107, 489, 491 дүгээр тогтоол, 2023 оны 241 дүгээр тогтоол, Архангай аймгийн Засаг даргын А/74 дүгээр захирамжийн дагуу төрийн албан хаагчдын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоосонтой холбоотой цалингийн сан нэмэгдсэн байна

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 6 үндсэн зорилтын хүрээнд 40 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг сумын ИТХ-аас 93.8 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,116,700.00	3,826,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	1,116,700.00	3,826,000.00
35100	Түүхий эд материал	652,700.00	2,503,700.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	652,700.00	2,503,700.00
35400	Хангамжийн материал	464,000.00	1,322,300.00
35410	Бичиг хэргийн материал	234,000.00	342,300.00
35420	Аж ахуйн материал	230,000.00	230,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	0.00	750,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	20,204,128.41	23,829,151.43
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	20,204,128.41	23,829,151.43
39200	Биет хөрөнгө	19,254,128.41	22,879,151.43
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	30,256,433.00	30,256,433.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-12,858,983.94	-15,884,627.22
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	7,572,364.00	15,522,064.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-5,784,568.32	-7,048,768.32
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	1,344,109.00	1,344,109.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,275,225.33	-1,310,059.03
39300	Биет бус хөрөнгө	950,000.00	950,000.00
39301	Програм хангамж	950,000.00	950,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	21,320,828.41	27,655,151.43
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	21,320,828.41	27,655,151.43
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	21,320,828.41	27,655,151.43
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	5,646,000.00	5,646,000.00
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	5,646,000.00	5,646,000.00
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	15,612,085.10	21,946,408.12
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	19,653,728.34	15,612,085.10
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-4,041,643.24	6,334,323.02
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	62,743.31	62,743.31
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	21,320,828.41	27,655,151.43

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	116,330,600.00	147,316,800.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	28,726,300.00	
120	Нийтлэг татварын бус орлого	28,726,300.00	
1311	Бусад орлого	28,726,300.00	0.00
131105	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	87,604,300.00	0.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	87,604,300.00	147,316,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	87,604,300.00	147,316,800.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	120,372,243.24	140,982,476.98
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	120,372,243.24	140,982,476.98
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	71,272,900.53	129,306,417.51
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	39,241,021.77	77,482,233.62
210101	Үндсэн цалин	32,762,565.88	53,019,023.22
210102	Нэмэгдэл	5,303,403.03	20,733,656.06
210104	Урамшуулал	1,175,052.86	3,729,554.34
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	4,594,719.52	9,672,290.91
210201	Тэтгэврийн даатгал	3,180,392.13	6,578,762.36
210202	Тэтгэмжийн даатгал	392,434.42	773,972.03
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	469,247.51	619,178.23
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	48,848.20	152,434.19
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	503,797.26	1,547,944.10
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,010,400.00	6,178,530.00
210401	Бичиг хэрэг	638,400.00	811,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,700,000.00	3,998,030.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	600,000.00	776,500.00
210404	Ном, хэвлэл	72,000.00	214,000.00

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	0.00	60,800.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	0.00	317,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	300,000.00	354,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	300,000.00	354,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	14,131,846.00	8,702,686.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	13,992,630.00	8,504,350.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	0.00	59,400.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	117,216.00	116,936.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	22,000.00	22,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,994,913.24	26,916,676.98
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,663,270.00	0.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	0.00	22,592,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	4,331,643.24	4,324,676.98
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	49,099,342.71	11,676,059.47
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	35,289,500.00	0.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,313,200.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	28,726,300.00	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	250,000.00	0.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	13,809,842.71	11,676,059.47
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	13,809,842.71	11,676,059.47
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	-4,041,643.24	6,334,323.02
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-4,041,643.24	6,334,323.02

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	116,330,600.00	147,316,800.00

12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	28,726,300.00	0.00
120009	Бусад орлого	28,726,300.00	0.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	87,604,300.00	147,316,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	87,604,300.00	147,316,800.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	116,330,600.00	139,367,100.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	116,330,600.00	139,367,100.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	67,231,257.29	127,691,040.53
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	39,241,021.77	77,402,233.62
210101	Үндсэн цалин	32,762,565.88	52,939,023.22
210102	Нэмэгдэл	5,303,403.03	20,733,656.06
210104	Урамшуулал	1,175,052.86	3,729,554.34
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	4,594,719.52	9,672,290.91
210201	Тэтгэврийн даатгал	3,180,392.13	6,578,762.36
210202	Тэтгэмжийн даатгал	392,434.42	773,972.03
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	469,247.51	619,178.23
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	48,848.20	152,434.19
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	503,797.26	1,547,944.10
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,956,300.00	6,453,830.00
210401	Бичиг хэрэг	536,300.00	1,087,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,700,000.00	3,998,030.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	600,000.00	776,500.00
210404	Ном, хэвлэл	120,000.00	214,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	0.00	60,800.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	0.00	317,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	300,000.00	354,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	300,000.00	354,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	15,139,216.00	11,042,686.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	15,000,000.00	10,844,350.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	0.00	59,400.00

210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	117,216.00	116,936.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	22,000.00	22,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,000,000.00	22,766,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,000,000.00	0.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	0.00	22,766,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	49,099,342.71	11,676,059.47
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	35,289,500.00	0.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,313,200.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	28,726,300.00	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	250,000.00	0.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	13,809,842.71	11,676,059.47
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	13,809,842.71	11,676,059.47
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	0.00	7,949,700.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	0.00	7,949,700.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	0.00	7,949,700.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	0.00	7,949,700.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	0.00	7,949,700.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	0.00	-7,949,700.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	5,646,000.00	62,743.31	19,653,728.34	25,362,471.65
2	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	5,646,000.00	62,743.31	19,653,728.34	25,362,471.65
3	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-4,041,643.24	-4,041,643.24
4	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	5,646,000.00	62,743.31	15,612,085.10	21,320,828.41
5	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	5,646,000.00	62,743.31	15,612,085.10	21,320,828.41
6	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	5,646,000.00	62,743.31	15,612,085.10	21,320,828.41

7	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	6,334,323.02	6,334,323.02
8	2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	5,646,000.00	62,743.31	21,946,408.12	27,655,151.43

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Гүйцэтгэл зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	147,316,800.00	135,640,740.53	0.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	147,316,800.00	135,640,740.53	0.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	147,316,800.00	135,640,740.53	0.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	86,172,300.00	77,402,233.62	0.00
210101	Үндсэн цалин	86,172,300.00	52,939,023.22	0.00
210102	Нэмэгдэл	0.00	20,733,656.06	0.00
210104	Урамшуулал	0.00	3,729,554.34	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	10,771,600.00	9,672,290.91	0.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	7,324,800.00	6,578,762.36	0.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	861,700.00	773,972.03	0.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	689,400.00	619,178.23	0.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	172,300.00	152,434.19	0.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,723,400.00	1,547,944.10	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6,909,600.00	6,453,830.00	0.00
210401	Бичиг хэрэг	1,091,300.00	1,087,000.00	0.00
210402	Тээвэр, шатахуун	4,000,000.00	3,998,030.00	0.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,200,000.00	776,500.00	0.00
210404	Ном, хэвлэл	240,000.00	214,000.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	60,800.00	60,800.00	0.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	317,500.00	317,500.00	0.00
2107	Томилолт, зочны зардал	354,000.00	354,000.00	0.00
210702	Дотоод албан томилолт	354,000.00	354,000.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	20,199,300.00	18,992,386.00	0.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	20,000,000.00	18,794,050.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	60,000.00	59,400.00	0.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	117,300.00	116,936.00	0.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	22,000.00	22,000.00	0.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	22,910,000.00	22,766,000.00	0.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	22,910,000.00	22,766,000.00	0.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	147,316,800.00	147,316,800.00	0.00

31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	0.00	0.00	0.00
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	0.00	0.00	0.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	98,219,800.00	98,219,800.00	0.00
320001	Орон нутгийн төсвөөс	98,219,800.00	98,219,800.00	0.00
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	49,097,000.00	49,097,000.00	0.00
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	49,097,000.00	49,097,000.00	0.00
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	7.00	7.00	7.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00	1.00
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	3.00	3.00	3.00
620001	Удирдах ажилтан	2.00	2.00	2.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	1.00	1.00	1.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	3.00	3.00	3.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	2.00	2.00	2.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	1.00	1.00	1.00

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 2,122.0 мянган төгрөгийн 3 алдаа[1] илэрч, санхүүгийн тайланд залруулга хийлгэлээ.

Залруулсан алдаа:

- Бичиг хэргийн материал дансанд 620.0 мянган төгрөгийн 13 төрлийн материал худалдан авсныг бараа материалын дансаар дамжуулж, нярвын тайлан тооцоонд тусгаагүй нь УСНББОУС 1, 12 болон аудитын тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа тул санхүүгийн үр дүнгийн тайланд залруулга хийлгэлээ.
- Бусад хангамжийн материал дансанд 750.0 мянган төгрөгийн албан хаагчийн хувцас худалдан авсныг бараа материалын дансаар дамжуулж, нярвын тайлан тооцоонд тусгаагүй нь УСНББОУС 1, 12 болон аудитын тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа тул санхүүгийн үр дүнгийн тайлан (СТ-3А)-д залруулга хийлгэлээ
- 750.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авсныг бараа материалын дансаар дамжуулж, нярвын тайлан тооцоонд тусгаагүй нь УСНББОУС 1, 12 болон аудитын тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа тул санхүүгийн үр дүнгийн тайлан (СТ-3А)-д залруулга хийлгэлээ.

Аудитаар залруулаагүй 1,895.6 мянган төгрөгийн зөрчил[2] илэрч 621.2 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт,1,274.4 мянган төгрөгийн 3 албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэлээ.

Аудитаар илэрсэн алдаа зөрчлийн дүн материаллаг байдлын төвшнөөс дээгүүр байгаа тул "Хязгаарлалттай санал дүгнэлт хүргүүлэв.

5.1 ТӨЛБӨРИЙН АКТ

Цэнхэр сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын даргад хурлын нарийн бичгийн даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 21-ний Б/07 тугаар тушаалаар мөнгөн урамшуулал олгосон байна. Энэ нь Засгийн газрын 2019 оны 1 дүгээр сарын 9-ний 5 дугаар тогтоолын

[1] [illegible],
[2] Төрийн албан хаагчид шагнал урамшуулал огох журмыг зөрчсөн..

гуравдугаар хавсралт 2.4. *"Төрийн жинхэнэ албан хаагчид үр дүнгийн мөнгөн урамшуулал олгоход Засгийн газраас баталсан төрийн жинхэнэ албан хаагчийн ажлын гүйцэтгэлийн үр дүн, мэргэшлийн түвшин үнэлэх журамд заасан нөхцөл, шалгуурыг баримтална"* гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Дээрх зөрчлийг Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын дарга, нарийн бичгийн иргүүлсэн тайлбар хүсэлтэд үндэслэн 621.2 мянган төгрөгийг төсөвт буцаан төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоох

5.2 АЛБАН ШААРДЛАГА

5.2.1 Цалингийн сангаас 1,274.4 сая төгрөгийн түлээ нүүрсний хөнгөлөлт олгосон байна. Энэ нь Сангийн сайдын 2021 оны 10 дугаар сарын 29-ний 190 тушаалаар батлагдсан "Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар"-ыг зөрчсөн байна.

5.2.2 . Энэ нь Сангийн сайдын 388-р тушаалын НББ-ийн дансны зааврын 4.39-т заасны дагуу бүртгэл тайланд тусгах, эд хөрөнгийн үнийг зөвшилцөн тогтоох үед УСНББОУС 23 “ Арилжааны бус орлого “ гэсэн стандартын 42, 44 дүгээр праграфийн дагуу орлогоор хүлээн зөвшөөрч бүртгэх, харин ашиглалтын хугацаа дууссан, ашиглагдахгүй болсон хөрөнгийг ТБОНӨТХ-ийн 31 дэх заалтын тус тус зөрчсөн байна.

5.2.3 Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу мэдээлбэл зохих 1 мэдээллийг цахим сайтад хугацаа хоцроосон. Мөн төсөв захирагчийн мөнгө зарцуулах 16 шийдвэрийн 29.8 сая төгрөгийн мэдээлэл байршуулалгүй зөрчил илэрлээ. Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-т “Тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-т ”... төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэрийг 7 хоногийн дотор мэдээлнэ.”, 7 дугаар зүйлийн 7.1.1-т “...төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага, худалдан авах үйл ажиллагаатай холбоотой аливаа шийдвэр гаргасан, гарын үсэг зурсан эрх бүхий албан тушаалтан шилэн дансны мэдээллийг иргэд олон нийтэд хүргэх үүргийг хүлээнэ” гэсэн заалтуудыг зөрчсөн.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгуулах, таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлэх

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бараа материал орлогод аваагүй	1	622.0			1	622.0	1	622.0				
Бараа материал орлогод аваагүй	1	750.0			1	750.0	1	750.0				
Үндсэн хөрөнгө орлогод аваагүй	1	750.0			1	750.0	1	750.0				
Дүн	3	2122.0			3	2122.0	3	2122.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Зардал зориулалт бус зарцуулсан	1	1274.4			1	1274.4						
Үлдэх өртөггүй үндсэн хөрөнгийг холбогдох арга хэмжээ авч ажиллаагүй	1	0			1	0						
Хууль зөрчин урамшуулал олгосон	1	621.2	1	621.2								
Дүн	3	1895.6	1	621.2	2	1274.4						

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансны системд мэдээллийг хугацаа хоцроон байршуулсан	1	0			1	0		
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн	1	0			1	0		